

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

Alexandra Potter

MORE CONFESSIONS OF A FORTY-SOMETHING FK-UP**

Copyright © Alexandra Potter 2023

First published 2023 by Macmillan Publishers International Limited

Translation Copyright © 2024 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05471-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

ALEKSANDRA POTER

*Šta me još čeka
sledeće godine
u ovo vreme*

Prevela Branislava Maoduš

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2024.

Za sve Nel ovog sveta

„Ne očekujemo mi sve da čitav život plovimo mirnim vodama.“
Džejn Ostin, *Pod tuđim uticajem*

Nema toga što gumene rukavice i odlučnost ne mogu da reše.
Kriket, *Sledeće godine u ovo vreme*

Pravila za život

Nema pravila.

Prolog

Ćao, ja sam Nel i dobro došli u Nove ispovesti jednog promašaja od četrdeset i nešto, podcast za svaku ženu koja se pita kako li je, dodavola, dospela ovde i zašto život nije onakav kakvim ga je zamišljala.

Za svakoga ko se makar jednom osvrnuo na svoj život i pomislio kako ovo nikada nije bilo deo Plana. Ko je barem jednom osetio da je nešto pogrešio ili promašio, i još uvek očajnički pokušava da skupi sve konce dok svi oko njega peku braunije bez glutena.

Ali najpre da se ogradim: ne tvrdim da sam stručnjak za nešto. Nisam guru životnog stila, nisam influencer, ma šta to bilo, i nisam ovde da bih prodala brend. Niti reklamirala proizvod. Ja sam žena koja se bori da organizuje svoj haotični život u svetu savršenih instagramskih života i koja se pomalo oseća kao da je taj svoj život promašila. Još i gore, kao žena sa četrdeset i nešto koja je svoj život promašila. Žena koja čita afirmacije i oseća se iscrpljeno, ne nadahnuto. Koja se ne trudi da postigne nove ciljeve, ili postavi sebi više izazova, jer je život sam po sebi dovoljan izazov. I koja se ne oseća #blagoslovena i #pobednikuživotu već uglavnom kao #nemampojmaštajatojeboteradim i #moželitodaseizgugla?

Zato sam i pokrenula ovaj podcast... da stvari prikazem kakve jesu, barem za mene. Jer su Ispovesti emisija o svakodnevnim nedaćama kroz koje prolazite kada stignete do tačke u kojoj ste očekivali da će sve biti sređeno samo da bi vas dočekalo upravo suprotno. Ovo je podcast o onome što se dešava kada se sranja dese a vi i dalje možete da im se smejete u brk. O poštenju je i iskrenosti i nazivanju stvari pravim imenom. O prijateljstvu je, ljubavi i razočaranju. O postavljanju važnih pitanja na koja izostaju odgovori. O kretanju iznova u vreme kada ste očekivali da je već sve postignuto.

U ovim epizodama pričaću sa običnim ženama koje život žive u tišini, ali nisu ništa manje izvanredne. U ovim iskrenim i toplim razgovorima,

delićemo sa vama sve tužne i sve smešne priče. Pričaćemo o osećaju nedovoljnosti i zbunjenosti i usamljenosti i strahu, i pronalaženju nade i radosti tamo gde smo se najmanje nadale, i kako vas ni tovar sveća sa mirisom koji je dizajnirala slavna ličnost i drobljeni avokado ne mogu spasti.

Jer je poruka jasna: osećaj da ste promašili život nema mnogo veze sa neuspehom, već sa činjenicom da nam se taj osećaj neuspeha nameće spolja. To je pritisak i panika da se štrikliraju sve stavke i postignu svi ciljevi... i šta se dešava kada to ne uradite. Jer nije važno da li imate dvadeset i nešto, četrdeset i nešto ili osamdeset i nešto, na nekom nivou, u nekom aspektu života, vrlo je lako osetiti da ste vi neuspešni, a da si svi oko vas uspešni.

I ako postoji u svetu još neko ko se ovako oseća, ovaj podkast će mu, nadam se, pomoći da se oseća manje usamljeno i podsetiti ga da smo svi u ovome zajedno.

A sve je uvek bolje kada smo zajedno.

JUL

#životsevracaunormalu

Dan druge polovine godine

Ne mogu da verujem.

Gugl kaže da je danas 182. dan godine. Što znači da smo tačno na polovini. Već! Vreme da se osvrnete i nabrojite sve one odluke koje niste doneli i sve ciljeve koje niste postigli. (Ili sam to samo ja?) Što je još važnije, ovaj dan obeležava i tačno osamnaest meseci otkako sam za doček Nove godine poljubila Edvarda i zaljubila se, ne samo u čoveka već i u moj život. Moj haotični savršeno nesavršeni život pun mana. I na jedan kratak trenutak sve mi se činilo rešeno.

Na otprilike dve sekunde.

Jer ako je ikada postojala lekcija da život ne ide prema planu, čim sam uspela da preokrenem svoj život, svet je pogodila globalna pandemija i sve se preko noći promenilo. Bilo je nadrealno i zastrašujuće. Svi smo izgubili voljene, nedostajali su nam prijatelji i porodica, deca su se školovala kod kuće, i pekli smo slatki hleb sa bananama i tapšali službama hitne pomoći. Trpeći beskrajne karantine, Zum kvizove i objave na društvenim mrežama u kojima holivudske zvezde pevaju *Imagine* i rade #ostanikodkućeizazov. Kao da ostajanje kod kuće nije samo po sebi bilo izazovno.

Da stvar bude gora, ponestalo nam je i toalet-papira.

#zamislitedanematoaletpapiralakojeakopokušate.

MNOGO se toga desilo za osamnaest meseci. A opet su se, sasvim suprotno, u mom životu mnoge stvari „odesile“. Normalan život je otkazan zajedno sa produkcijom Montijeve drame na Vest Endu, koju sam ja uređivala, i momom novom kolumnom u novinama. „Izvini, Stivensova,

ali sada nije trenutak da se pokreće nova kolumna“, rekao mi je turobno preko telefona moj urednik Sadik. „Potrebna si mi na aktuelnostima, kako stvari stoje, i da pišeš umrlice.“ Izgubila sam i veliki sponzorski ugovor za podkast, a s njim i deo od veoma potrebnog prihoda.

Na mnogo načina se činilo da sam se vratila tačno tamo odakle sam krenula pre svih onih meseci kada sam se vratila u London iz Amerike nakon što se sve raspalo. Ono malo društvenog života što sam imala izletelo je kroz prozor, nisam mogla da posećujem roditelje (premda to ovog puta nije imalo nikakve veze sa činjenicom da su iznajmljivali moju staru sobu), a što se tiče mog ljubavnog života... Pa, recimo samo da je teško biti u romantičnoj vezi kada morate primenjivati mere socijalne distance.

I, ne, verujte mi, ne možete sve da radite preko Zuma.

No i pored svih nedaća, mnogo je stvari na kojima mogu da budem zahvalna. Zapravo, tokom poslednjih osamnaest meseci moje dnevne liste zahvalnosti postale su sve duže i duže. Kada je postalo teško, nabrajala sam čime sam sve blagoslovena. I ne mislim samo na velike stvari koje su bile pitanje života i smrti, kao što je naš fenomenalni zdravstveni sistem, lično zdravlje ili bezbednost onih koje volim. Već i druge stvari, kao, na primer:

1. Moji slušaoci.

Izranjam rumena u licu ispod jorgana prebačenog preko sušilice za veš pa otvaram klimavi stari viktorijanski prozor i guram glavu napolje da udahnem nasušni vazduh.

Petak je večer i upravo sam završila sa snimanjem najnovije epizode podkasta ispod improvizovanog zvučno izolovanog šatora koji sam podigla u uglu dnevne sobe. I pored toga što sam izgubila sponzorski ugovor, moja publika raste i zahvalna sam što sve više ljudi skida epizode podkasta.

Kada sam pre dve godine pokrenula podkast, mislila sam da sam jedina koja brine što joj život ne ide po planu, no čini se da se u ovim teškim vremenima mnogo slušalaca identifikovalo sa isповestima promašaja od četrdeset i nešto. Jer se, razume se, i dalje mogu osećati kao promašaj. To se nije promenilo. Čak i u pandemiji, mislim da sam bila jedina osoba

koja nije uspela da nauči strani jezik ili napiše roman ili parira emisiji *Bake Off* sa svim onim slatkim hlebom sa bananom i kiselim testom.

Ali ozbiljno. Ne, ja jesam ozbiljna.

Jer sam, iskrena da budem, uglavnom neko ko kroz život ide spotičući se i snalazeći se usput. Kao da što sam starija, to manje znam. Moj život i dalje ne liči na ono što društvo želi da nas ubedi da bi moj život trebalo da liči. Nisam se udala. Nemam dece. Ne zanima me joga ni grnčarstvo. Nema na društvenim mrežama nijedne moje fotografije na kojoj gorim u bikiniju. I dalje postavljam važna pitanja i borim se da pronadem odgovore, i na svaku pobedu dolaze nesigurnosti, izazovi i demoni koji mi kevcu oko nogu.

Zapravo, u vreme kada nam nije bilo dozvoljeno da u kuću primamo goste, strah je bio redovan posetilac. Nisam nikom živom rekla, ali bila sam sigurna da će on prekršiti pravila karantina.

I sad, ko nije osetio ništa od toga u proteklih osamnaest meseci?

Trudeći se da se ne naginjem previše, jer sam na drugom spratu, punim plućima udišem miris geranijuma iz saksije, saobraćajna isparenja i aromu tajlandske hrane iz kafea sa druge strane ulice, koji se upravo ponovo otvorio. Ali sada je stiglo leto, zabrane se ukidaju i stvari se najzad vraćaju u normalu.*

2. Činjenica da ne moram ni sa kim da delim kupatilo.

Dobro, da se vratimo osnovama.

Okrećem se od prozora i gledam na sat. Bokte, da li je već toliko sati? Moram da se spremim. Žurim u kupatilo, svlačim se pa uskačem pod tuš. Para se brzo podiže. Volim dugačak, vreo tuš. Što duži i što vreliji. Što je samo jedan od razloga zašto volim što imam svoje kupatilo.

Kada sam se vratila u London, nisam mogla da platim astronomske stanarine za stan, čak ni uz pozajmicu koju mi je dao tata, pa sam pronašla sobu za iznajmljivanje preko interneta. Tako sam upoznala Edvarda; soba je pripadala njemu. No, nije bilo drugog kupatila, pa je stanovanje sa Edvardom značilo i deljenje kupatila s njim, a to je uvek bilo napeto.

* Ali šta je zapravo 'normalno'? I još važnije, da li neko od nas želi tome da se vrati?

Večito me je prekorevao što praznim bojler i predugo se tuširam. A ima i onaj jedan incident kada sam ga umalo ubila jer sam odlučila da se opustim u vreloj vodi sa esencijalnim uljima nakon čega sam zaboravila da operem kadu pa se on okliznuo dok se tuširao.

A nemojte da načinjem temu ratova oko toalet-papira.

Malčice sam zadrhtala šamponirajući kosu. Hvala bogu pa nismo živeli zajedno za vreme nestaišice toalet-papira, kada je sve obuzeo strah od propuštanja pa su počeli panično da ga kupuju, a supermarketi počeli da ograničavaju prodaju. Ne mogu da podnesem ni pomisao na to. Poznajući Edvarda, on bi me verovatno naterao da sečem novine na kvadratiće. Pa, voli on da reciklira.

Ispiram kosu i stojim još pet minuta i uživam u udaru vrele vode i olakšanju što me niko neće ukoriti što dozvoljavam da dlake odu u odvod* pre nego što isključim vodu i uzmem peškir. Nanosim losion za telo i žurno se oblačim. Pamučna haljina. Japanke. Malo sjaja za usne. Nakon brojnih meseci u trenerci i kose vezane u neurednu punđu, ispala sam iz štosu za doterivanje za sastanak.

Još uvek vlažne kose, ulazim u dnevnu sobu i otpočinjem lov na telefon. Ali ne uživam ja samo što imam svoje kupatilo. Već što imam svoje sve. Uzimam jastučice, pa zavirujem ispod njega i na brzinu ga rastresam. Ko bi pomislio da rastresanje jastuka može da pričini toliko zadovoljstvo? Svaki put kada to radim, smešim se kao lujka. Uzimam još jedan. Jer nisu to tek neki jastučići iz *Ikee*, već su to moji jastučići iz *Ikee*. Ja sam ih birala, zajedno sa kaučem na kome ih otmemo slažem, baš kao u onim sjajnim časopisima.

Dobro, nemam ogromnu otmenu kuću, ni sklopiva vrata koja vode u baštu (nemam ni baštu, kad smo kod toga), ni prazna jutra prostora na radnoj površini u kuhinji (premda, budimo iskreni, svi znamo da su sve ugurali u ormariće radi fotografisanja i da na tim radnim površinama zapravo vlada kaos), već malecki stan veličine poštanske marke – ali i dalje me obuzima uzbuđenje pri pomisli da sam vlasnik stana.

Nakon što sam godinama iznajmljivala sobe i delila kupatila s nekim, i boravila kod prijatelja, i useljavala se kod momaka, i spavala na kaučevima, i raspravljala se sa stanodavcima oko depozita (premda moram

* Uh, juhu, nije li zato bog izmislio sredstva za čišćenje odvoda?

priznati da je Edvard bio veoma razuman u tom pogledu), najzad sam kupila svoj stan. Samo je moj. Pa, moj i bančini i plana zajedničkog vlasništva.

I kao što svaki muškarac voli da istakne, veličina zaista nije važna.

3. Moj ajfon

Nakon nekoliko minuta pretrage pronalazim ga u džepu jakne. Osećam nalet olakšanja. Dobro, znam da je pomalo materijalistički osećati zahvalnost zbog elektronskog uređaja od koga smo, iskreno, svi zavisni, ali čitav jedan vek nisam mogla da vidim porodicu ni prijatelje.

Primećujem nekoliko nepročitanih poruka. U Votsap grupi sam sa drugaricama, Fionom, Holi i Mišel. Pokušavamo da zakažemo viđanje povodom proslave dugo iščekivanog Dana slobode. Ne mogu da verujem da je prošlo više od godine otkako smo se sve okupile. Sve su udate i imaju decu, i bilo je dovoljno teško ugovoriti viđanje i pre pandemije, zbog bebisiterki, dremki i vannastavnih aktivnosti. Na sreću, telefon mi je omogućio da ostanem u kontaktu sa njima.

Uzimam ključeve od stana i izlećem napolje.

Ponekad i previše.

„Znači, imamo Zum u devet“, naložila mi je mama kada me je ranije zvala preko Fejstajma. „Tačno. Nemoj kasniti. Tvoj otac je ove nedelje dodao novu rundu. Pogodi godine glumca, ali rimskim brojevima.“

Zaječala sam u sebi. Mamu izgleda niko nije obavestio da niko više ne radi kviz preko Zuma. Nakon ukidanja svih zabrana, nacija je odahnula od olakšanja što smo pobjegli iz dnevnih soba i nedeljnih kvizova sa rođacima koje obično viđamo jednom godišnje, o Božiću. A sada su mi tetka Veriti, koja živi u Španiji i dovodi tatu do ludila i mamin rođak, Fred, koji odbija da stavi zube, u dnevnoj sobi svake nedelje.

„Misliš li da bi trebalo da prestanemo da igramo kviz...“

„Da prestanemo?“, mama je izgledala zapanjeno. Nosila je majicu sa štrasom i bila sveže isfenirana.

„Pa, mislila sam sada kada su se stvari vratile u normalu.“

„Ali radimo to svake nedelje. Kao porodica.“

I sada je delovala povređeno. A ja sam osećala krivicu.

„Filipe! Dođi da razgovaraš sa svojom kćerkom. Kaže da napušta...“

O bože. Probudila sam joj sindrom praznog gnezda.

„Nisam rekla baš to...“, počela sam, ali me je preseklala pojava tatinog lica na ekranu.

„Zdravo, mila.“

„Ćao, tata.“

Nasmešili smo se jedno drugom. Oboje smo znali tačno šta ono drugo misli. To je jedna od brojnih stvari koje volim kod mog tate, sposobnost da obavim čitav razgovor s njim a da ne progovorim ni reč.

„Izgledaš lepo.“

„Tvoja majka kaže da moram da smršam“, progundao je.

„Zar ne moramo svi?“, saosećala sam, a ruka mi je instinktivno poletela ka pojasu.

Vidite, imala sam dobre namere. Za vreme prvog karantina radila sam časove fizičkog sa Dzoom Viksom u dnevnoj sobi, zajedno sa ostatkom zemlje. Bila sam nadahnuta. Odlučna. Motivisana. Sunce je sijalo. Društvene mreže bile su pune snimaka plesne rutine i režima zdrave ishrane slavnih ličnosti i u sve sam ušla punim srcem.

U jednom trenutku radila sam tricepse sa Davinom, a zatim sam plesala disko sa Sofi Elis-Bekstor. I kvinoja je išla uz sve.

Ali novina se polako izlizala. Karantin se nastavio. Leto je prešlo u zimu. Nešto sam iščašila. Nisam mogla da se usredsredim. Bila sam iscrpljena, ali nisam mogla da spavam. Osećala sam se paralisano i teskobno, pa sam utehu potražila u hrani. No utehu mi nije pružila. I dok su svi oko mene #živelinajboljemogućeukarantinu, ja sam ležala na kauču i jela klipsi sa sirom i gutala turobne vesti.

Zaboravite na plan aktivnosti od kauča do istrčanih pet kilometara, ovo je bio plan aktivnosti od kauča do ormarića u kuhinji i nazad.

Što verovatno objašnjava zašto, dok se svet ponovo otvara, nemam moćno jogom oblikovano telo kao moja prijateljica Liza u Los Anđelesu, već trepćući izlazim na svetlost dve godine starija, šest kilograma teža, u odeći sa elastičnim pojasom i razmišljam koji k...

„Ponovo me je stavila na neku dijetu.“

„Nisam te stavila na dijetu!“, čula sam mamu kako viče u pozadini.

„To je plan zdrave ishrane, u najvećoj meri utemeljen na biljnoj ishrani.“

„Utemeljen na biljnoj ishrani.“ Tata je zgađeno odmahnuo glavom. „Časna reč, šta ona misli da sam ja? Prokleti vegan?“

Prikrla sam osmeh i saosećajno klimnula glavom.

„Želim da se zna da obiluje superhranama!“, mama se ponovo pojavila na ekranu, vrh glave naprskane lakom za kosu pojavio se iza tatine, pa je usledilo kratko otimanje oko *ajpeda*. „Ako ne veruješ meni, pitaj Aleksu!“

Moji roditelji su za vreme karantina nabavili *amazon eho* i ona je otada kao novi član porodice. Dešavalo se da razgovaram s mamom preko telefona, a ona me prekine da bi pitala Aleksu za mišljenje, ili joj rekla da nešto uradi. Jednom sam čula tatu kako, krećući na plac, zastaje da je pita da li mu je potrebna jakna.

„Zdravo, Kerol, kako mogu da ti pomognem?“, vedro se ubacila Aleksa.

„Ne mešaj Aleksu u ovo“, odgovorio je tata srdito.

Činilo se da je Aleksa učestvovala u smirivanja rasprava.

„Brinem za tvoje zdravlje, to je sve. Ne želim da ti se nešto desi, ne nakon poslednjeg puta...“

Nedavno je tata doživeo saobraćajnu nezgodu i malo je nedostajalo da ga izgubimo. Retko o tome pričamo, ali nikada ne zaboravite tako nešto. Promeni vas to. Gledala sam kako mu lice smekšava kada je njoj glas zapeo u grlu.

„Da li se o tome ovde radi?“ Privukao ju je sebi pa je poljubio nežno. „U tom slučaju ću pojesti koliko god želiš superhrane, ljubavi.“

Moji roditelji su u braku gotovo pedeset godina i čini se da je tajna duge veze jednaka mera duboke ljubavi i iritacije.

„Vidimo se u sedam“, rekla je okrećući se ka meni.

Otpor je bio uzaludan. „Tačno“, klimnula sam pa se pripremila za ono što sledi.

„Hoće li nam se Edvard pridružiti?“

Mama me je ovo pitala svake nedelje i svake nedelje sam morala da pronalazim izgovor.

„Ne, ima posla.“

„Ponovo?“ Namrgodila se u kameru. „Ima mnogo posla.“

„Radi.“

„Nedeljom?“

O bože, ovo je bilo smešno. Moraću da joj kažem istinu.

Samo ne sada.

„Izvini, prekidaš se...“

Još jedna divna stvar u vezi sa *ajfonom* je ta što se možete pretvarati da je oslabio vaj-faj signal i da nekoga ne čujete.

„Gubiš mi se, bolje da krenem...“

Ali naravno da mamu neće odvratiti nešto toliko trivijalno kao što je slab vaj-faj signal, stvaran ili izmišljen, i ona započinje jednu od njenih priča o nekome koga ne poznajem, a ko je umro, navodno, usled rada nedeljom. Na sreću, tata je shvatio poruku.

„U redu, čao, mila.“

„Čao, tata. Čao, mama.“

„Izvinite, ne razumem“, ubacio se elektronski glas.

„Čao, Aleksa.“

4. Veče za izlazak

Veče je prelepo i ulice su pune sveta. Udaljavam se od reke i penjem, prolazim pored bašta kafića, terasa restorana i bašta pivnica punih ljudi koji na najbolji način koriste novostečene slobode. Ohrabrujuće je videti da se grad vraća u život.

Nakon nekoliko minuta stižem do vrha Ričmond Hila sa kog se pruža prelep pogled.

Časna reč, ni pomislili ne biste da ste u Londonu. Ispod mene Temza nosi drveće i livade, vijugajući ka horizontu. Jednom sam negde pročitala da je to jedini pogled u Londonu koji je zaštićen zakonom. Što je srećna okolnost, jer mi je on omiljeni. I zato sam i zakazala sastanak ovde.

Ispred mene je široka šljunkovita staza oivičena klupama i na svima sede ljudi koji uživaju i u pogledu i u piću iz lokalnog paba. Prelazim pogledom preko njih, u prolazu tražim njegovo lice. Osećam blago treperenje iščekivanja i uzbuđenja. Mora da je ovde negde.

I tada ga primećujem. Pre nego što on primeti mene i uzbuđeno poskoči, i počne da mi liže lice i obasipa me balavim poljupcima.

„Arture! Zdravo, momče!“

Artur je možda pas ali je veličine manjeg ponija i oduševljenim pozdravom me gotovo obara.